

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XV. Regula sexta: in dubio positivo , de honestate actûs, ab
æqualem, vel fere æqualem hinc inde probabilitatem, servandam esse
sacratissimam illam regulam, In dubiis semitam debemus eligere ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

Si verò dubia ejusmodi in favorem libertatis deponi possent, interpretatio rigidior & tutior facienda non esset.

152 Hinc etiam Pontifices supponunt dubium, ex levi causa conceptum, in ordine ad petendum debitum, deponi posse; non verò conceptum ex causa probabili. Cùm dicant probabile dubium in ordine ad reddendum debitum deponi posse, non in ordine ad petendum. Quia supponunt dari principium reflexum, per quod deponatur in ordine ad reddendum; non dari verò, per quod deponatur in ordine ad petendum. Videri potest hac de re declaratio Lucii III. cap. Dominus de secund. nupt. & Innocentii III. cap. inquisitioni de sent. excom.

153 Enimverò positivè dubium de honestate actus, ob æqualem hinc inde probabilitatem, si (post debitum examen) ratio vel auctoritas probabilior ipsi non occurrat pro honestate, quàm pro inhonestate, ejusmodi dubium deponere non posse, tutioremque partem sequi debere, probavimus cap. 12. & 13.

CAPUT XV.

Regula sexta: in dubio positivo, de honestate actus, ob æqualem, vel ferè æqualem hinc inde probabilitatem, servandam esse sacratissimam illam regulam, In dubiis semitam debemus eligere tutiorem, ex sacris Litteris probatur.

154 **P**rimò, quia sacra Littera jubent quasi à facie colubri fugere peccatum, illiusque cavere periculum. Eccli. 3. & 21. Hoc autem non facit, qui sciens & volens (præsertim nullâ cogente necessitate) facit id quod æquè probabiliter est, quàm non est peccatum.

155 2°. jubent exquisitâ sollicitudine mandata custodiri: *Tu mandasti, mandata tua custodiri nimis.* Psal. 118. Quemadmodum verò exquisita sollicitudo custodiendi leges artium non permittit facere id quod æquè probabiliter est, quàm non est contra artium leges; sic exquisita sollicitudo custodiendi mandata Dei non permittit facere id quod æquè probabiliter est, quàm non est contra mandata Dei.

156 3°. jubent in omnibus operibus sequi pro posse veritatem. Eccli. 37. *Ante omnia opera, verbum verax precedat te.* Non ergo permittunt id sequi, quod æquè probabiliter est, quàm non est, contra veritatem divinæ legis.

157 4°. peccatum esse declarant, omne quod non est ex fide, sive ex conscientia dictante non esse peccatum. Rom. 14. *Omne quod non est ex fide, peccatum est.* Id ergo agere vetant, de quo usque adedò dubium est, sitne an non sit peccatum; ut æquè probabile sit, peccatum esse, quàm non esse.

158 5°. requirunt in agendo prudentiam cum simplicitate. Matth. 10. *Estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columba:* ubi Christus (interprete D. Bernardo l. de præcepto & Tom. I.

dispens. c. 17. & 18.) duo à nobis velut necessaria exigit, simplicitatem in intentione, prudentiam in electione, id est, ut in eo quod facimus, intendamus charitatem, & in eo quod eligimus, sic teneamus pro posse veritatem, ut ab ea voluntariè non sinamus nos aberrare: *Ut interior oculus* (ait Bernardus) *duo illi arbitror esse necessaria, charitatem in intentione, & in electione veritatem. Nam... volens ad veram discipulos instruere simplicitatem, magistra Veritas: "Estote (inquit) prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columba."* Præmisit ergo prudentiam, sine qua neminem satis esse posse simplicem sciret. Quomodo enim verè simplex erit oculus cum ignorantia (voluntaria) veritatis... Scriptum est enim 1. Cor. 14. *Ignorans (ignorantiâ voluntariâ) ignorabitur. Patet ergo laudabilem illam, & à Domino commendatam simplicitatem, absque duobus non esse bonis, benevolentia scilicet, atque prudentia, ut oculus videlicet cordis non solum pius, qui fallere nolit, sed & canis sit, qui voluntariè falli non possit.* Voluntariè (inquam) ad hoc enim significandum c. 18. verba illa, *falli non possit*, explicat per ista: *falli non sinit.* Et per ista: *nec falli facilius.* Et ob istud voluntarium ibidem addit, quòd in decepta simplicitate, malum non penitus excusat intentio recta: atqui voluntariè se sinit à veritate aberrare, atque à falsitate decipi; qui viam eligere potens à falsitate securam, sciens & volens eam eligit, quæ ipsi apparet æquè probabiliter falsa quàm vera. Si enim falsa sit, voluntariè fallitur. Si vera, voluntariè equidem se exponit periculo falsitatis, nec eam pro posse refugit, nec prosequitur pro posse veritatem.

CAPUT XVI.

Eadem veritas probatur ex sacris Canonibus, & perpetuo Ecclesie usu.

Sacratissimam illam regulam non solus Spiritus sanctus in sacris Litteris, sed & SS. Pontifices in Canonibus, & SS. Patres, & perpetuus Ecclesie usus tradiderunt, consecrarunt, canonizarunt.

Primò namque omnia Canonica Jura clament, quòd in dubiis semitam debemus eligere tutiorem, cap. ad audientiam de homicid. cap. significasti, & cap. peritio. eodem cap. inquisitioni de sentent. excom. cap. illud de cler. excom. Clementina exivi de verb. signific. &c. Sed qui versatur in æquali contrariarum opinionum probabilitate, versatur in vero & propriè dicto dubio, ut constat ex dictis cap. 9. Ergo secundum omnia Canonica Jura semitam debet eligere tutiorem.

Secundò specialiter ex cap. Dominus de secund. nupt. ubi Lucius III. docens Christianos, Saracenorum captivitate detentos, quomodo se gerere deberent, in casu secundarum nuptiarum, initarum absque certitudine de prio-